

Finansdepartementet
Postboks 8009 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
16/3142-3 /JOLO

Dato:
Oslo, 31.03.2017

Høring – NOU 2016:27 Ny lovgivning om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering II

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til departementets brev av 20.12.16 angående ovennevnte.

LO ønsker i denne sammenheng kun å kommentere utvalgets forslag til ny lov om et eierregister for selskaper, og spørsmålet om åpenhet og hvem som er registreringspliktige. Åpenhet om eierskap er svært viktig som ledd i bekjempelsen av skatteflukt og voksende ulikhet i samfunnet. I lys av skandaler som Panama Papers er det viktig å raskt få på plass et eierregister over reelle eiere, som kan bli et effektivt verktøy mot økonomisk kriminalitet.

Utvalget foreslår et lukket register

Utvalget foreslår et sterkt begrenset innsyn i registeret styrt av såkalt «legitim interesse», som i seg selv er en svært skjønnsbasert begrensning. I tillegg er forslaget formulert såpass snevert at til og med Skatteetaten vil kunne få problemer med tilgang i forbindelse med kontroll av skattemeldinger. Datatilsynet vurderer i rapporten *Åpent eierskap* at «opplysninger om hvem som eier selskap, normalt vil være mindre beskyttelsesverdige enn opplysninger om inntekt og formue som gis i skattemeldingene.» Innsynsbegrensningen vil skape et byråkratisk hinder som også vil være kostnadskrevenende å administrere.

Utvalget har valgt en mer restriktiv linje enn det som er innført i andre sammenlignbare land, herunder England, Danmark og New Zealand, som har innført åpne og søkbare registre for allmennheten. Også komiteene i EU-parlamentet som leder arbeidet med Hvitvaskingsdirektivet, stemte den 28. februar 2017 for full offentlig tilgang til registre over reelle eiere. LO støtter dette standpunktet. LO mener eierregisteret har allmenn interesse og må være åpent for allmennheten.

Børsregistrerte selskap inkluderes ikke i registeret

Utvalget viser til at selskaper registrert på børs har opplysningsplikt om eierforhold, og velger derfor ikke å inkludere disse selskapene i registeret. Børsnoterte selskaper har imidlertid ikke opplysningsplikt, kun frivillige retningslinjer om å publisere reelle eiere. Hvis slike opplysninger gis, framkommer vanligvis ikke de virkelige eierne i form av fysiske personer, men bare navn på selskaper i utlandet. LO mener det ikke er noen grunn til å unnta

børsnoterte selskaper i registret. Eiere av børsnoterte selskaper bør også omfattes av eierregisteret.

I tillegg er det et problem at utenlandske investorer i dag kan være anonyme eiere av norske selskaper gjennom forvaltere. Stortinget ba i 2015 om at forvalterordningen skulle gjennomgås. I vedtaket er det presisert at «Innsynet og åpenheten i forvalterkontoer bør være mest mulig lik den som nå skal etableres for norske aksjonærer i det nye registeret.» LO mener det er problematisk at utvalget ikke har behandlet forvalterordningen særskilt i denne høringen, og mener forvalterkonto-ordningen bør likestilles med norske aksjonærer.

Bare de største aksjonærene skal registreres

Utvalget foreslår en svært høy terskelverdi for når en aksjonær skal registreres i registeret. Kravet om at eierskap skal overstige 25 prosent utelukker svært mange aksjonærer fra registeret. I mange selskaper vil ingen aksjeposter være så store. Hvis vi sammenligner med børsnoterte selskaper, er stort sett alle forvalterpostene på under 5 prosent. Det er rimelig å anta at investorer som ønsker å skjule seg, gjør dette gjennom å dele opp sitt eierskap også i selskaper utenfor børs. I Norge må alle aksjonærer opplyses om til Skatteetaten, uavhengig av størrelsen på aksjeposten. Disse opplysningene blir tilgjengeliggjort i aksjonærregisteret, og det er ingen god grunn til å fravike dette prinsippet. LO mener det er nødvendig for å få et hensiktsmessig eierregister, at alle aksjonærer skal registreres i registeret, uavhengig av størrelse.